

Lajos Hopp

Powstanie Katedry Filologii Polskiej na Uniwersytecie im. Loranda Eötvösa w Budapeszcie

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 176-180

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

francuskimi i niemieckimi). Drugim przedsięwzięciem jest przygotowanie krytycznej antologii tekstów obejmującej poetyki retoryczne XV-XVIII wieku, manifesty i creda poetyckie XIX i XX w. oraz współczesne teksty z zakresu nauki o literaturze dotyczące teorii poezji.

Warto wreszcie podkreślić dwie sprawy. Pierwsza z nich to propozycja współpracy i badań interdyscyplinarnych, przedstawiona przez Katedrę Polonistyki w stosunku do innych kierunków filologicznych (nie tylko słowiańskich); druga - to plan wciągnięcia do prac badawczych studentów, co byłoby podstawą ukonstytuowania się koła naukowego, stworzeniem pomostu między kształceniem a pracą naukową.

Aktualna sytuacja polonistyki na uniwersytecie w Budapeszcie zapowiada dalszy jej rozwój. Samodzielna Katedra Filologii Polskiej stać się może istotnym czynnikiem integracji i intensyfikacji badań polonistycznych na Węgrzech.

¹ Pełne omówienie tej sprawy zob. następny artykuł pt. "Powstanie Katedry Filologii Polskiej na Uniwersytecie w Budapeszcie".

Mgr Tomasz Stępień
lektor języka polskiego

Powstanie Katedry Filologii Polskiej na Uniwersytecie im. Loranda Eötvösa w Budapeszcie

Utworzenie w końcu 1978 r. samodzielnej Katedry Filologii Polskiej na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu w Budapeszcie otwiera nowy etap w dziejach węgierskiej polonistyki. Do powsta-

nia tej Katedry, u której podstaw stoi prowadzone od wielu lat nauczanie gramatyki i literatury polskiej w ramach działalności Instytutu Sławistyki, przyczyniła się potrzeba rozwijania badań polonistycznych na Węgrzech. Od dawna oczekiwana i z radością przyjęta oficjalna decyzja powołująca do życia tę placówkę naukowo-dydaktyczną miała więc uzasadnienie w długoletniej pracy badawczej i dydaktycznej polonistów węgierskich.

Powstanie odrębnej Katedry Filologii Polskiej stwarza możliwość kontynuacji i rozwijania prowadzonych już prac polonistycznych, a także daje gwarancję zwiększenia efektywności procesu dydaktycznego. Jesteśmy przekonani, iż podstawą zainteresowań badawczych węgierskiego polonisty jest przede wszystkim dobre opanowanie języka i lepsze niż dotychczas wykształcenie w zakresie historii literatury. Uwzględniając wzajemne oddziaływanie procesu dydaktycznego i poziomu badań naukowych będziemy mogli ocenić wyniki i określić cele prac badawczych polonistów węgierskich, a także krytycznie rozważyć nasze dotychczasowe osiągnięcia na tym polu².

Polonistyka stanowiła dotąd na Węgrzech jedynie odgałęzienie studiów sławistycznych - w związku z tym jej rozwój był znacznie utrudniony. Na uniwersytetach węgierskich wykładano język polski (sporadycznie istniały również lektoraty), na żadnym z nich nie było jednak samodzielnej katedry polonistyki. (Częściową autonomię posiadał jedynie zespół polonistyczny działający od r. 1975 w ramach Katedry Literatury Rosyjskiej i Słowiańskiej na Uniwersytecie w Debreczynie.)

Mimo że polonistyka węgierska, której początki sięgają połowy ubiegłego stulecia, była dyscypliną uprawianą przez niewielką stosunkowo liczbę osób, możemy odnotować pewne osiągnięcia w dziedzinie nauczania języka polskiego,

W ciągu ostatnich dwudziestu lat wzrosła też w naszym kraju

liczba publikacji z zakresu historii literatury polskiej, polsko-węgierskich stosunków kulturalnych, a także języka polskiego oraz najnowszych osiągnięć polskiego literaturoznawstwa. Prowadzone są badania porównawcze wymagające znajomości historii literatury polskiej, historii języka polskiego oraz historii kultury. Wzrasta również dążenie do wykrycia zjawisk paralelnych i ustalenia w tym zakresie typologii. Brak placówki naukowej integrującej i ukierunkowującej te badania oraz troszczącej się o odpowiednie przygotowanie kolejnych pokoleń polonistów powodował jednak, że na polu prac badawczych odczuwa się skutki wieloletniego zastoju.

Znacząca zmiana nastąpiła dopiero z chwilą utworzenia Katedry Filologii Polskiej; wypracowanie programu nauczania i badań naukowych przyczyni się też zapewne do rozwoju działalności Neukowego Koła Polonistów. Dalszy postęp zapewnić może współpraca z polonistami z zagranicy, a przede wszystkim z uczonymi z Polski, polegająca na regularnej wymianie doświadczeń badawczych i wyników badań; przyczyni się też ona na pewno, co także ma duże znaczenie dla dalszej popularyzacji kultury polskiej na Węgrzech.

Uroczystość inauguracji Katedry Filologii Polskiej na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu im. Lorenda Eötvösa w Budapeszcie odbyła się 5 grudnia 1978 r. Przemówienie inauguracyjne wygłosił prof. dr hab. István S z a t h m á r i, dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych. Kolejno wystąpili: prof. dr hab. Péter K i r á l y, kierownik Katedry Filologii Słowiańskiej. z referatem "Proces nauczania języków słowiańskich na Wydziale Nauk Humanistycznych"; prof. dr hab. István S i p o s, kierownik Katedry Filologii Polskiej: "Rozwój procesu dydaktycznego na kierunku filologii polskiej na Wydziale Nauk Humanistycznych"; doc. dr hab. Lajos H o p p, kierownik zakładu w Insty-

tucie Badań Literackich WAN: "Badania polonistyczne na Węgrzech"; Judit Reiman, doktorantka: "Proces nauczania języka polskiego w oczach studentów w Budapeszcie i na praktykach stypendialnych w Warszawie"³.

W uroczystościach wzięli udział również goście z Polski.

W posiedzeniu, które z okazji utworzenia Katedry Filologii Polskiej odbyło się w sali obrad Wydziału Humanistycznego, uczestniczyli: rektor Uniwersytetu Budapeszteńskiego, prorektor Uniwersytetu Warszawskiego, ambasador i attaché kulturalny PRL na Węgrzech, a także liczni przedstawiciele świata naukowego i studenci.

A oto krótka informacja na temat aktualnego programu nauczania w Katedrze Filologii Polskiej:

Historia języka polskiego - István Sipos; Seminarium z historii języka polskiego - I. Sipos; Gramatyka opisowa języka polskiego Zoltánné Bárkányi; Ćwiczenia z gramatyki opisowej języka polskiego - Z. Bárkányi; Język polski - ćwiczenia stylistyczne - Z. Bárkányi, Tomasz Stępień (lektor); Seminarium z zakresu składni polskiej - Z. Bárkányi; Seminarium z problematyki poprawności językowej - Z. Bárkányi; Seminarium z leksykologii - T. Stępień; Historia literatury polskiej - Nina Király; Seminarium z historii literatury polskiej - N. Király; Stylistyka i poetyka - N. Király; Problemy współczesnej kultury polskiej - N. Király; Historia współczesnej literatury polskiej - T. Stępień; Seminarium z historii literatury polskiej - T. Stępień.

Zalecane seminaria specjalistyczne:

Gramatyka porównawcza języków słowiańskich - Péter Király; Seminarium magisterskie - I. Sipos; Historia polsko-węgierskich stosunków kulturalnych - Lajos Hopp; Zagadnienia estetyki przekładu literackiego z języka polskiego na węgierski - Grácia Kerényi; Wprowadzenie do filologii polskiej - Z. Bárkányi; Prakty-

czne nauczanie języka polskiego - Judit Reiman.

W roku akad. 1979/80 (I-V rok) liczba słuchaczy wynosi 26 osób. Katedra Filologii Polskiej dysponuje sporą biblioteką, do której powiększenia przyczynił się m.in. Uniwersytet Warszawski.

¹ Na temat węgierskiej polonistyki ostatnich dziesięcioleci oraz powstałego przed kilkoma laty Naukowego Koła Polonistów, jego programu i działalności zob. BP 1972, z. 46; 1974, z. 53; 1975, z. 4 (58).

² Por. Király Nina, "Az elmúlt 25 év magyarországi polonisztikája" (Polonistyka na Węgrzech w okresie minionych 25 lat), "Filológiai Közlekedés" 1970; Hopp Lajos, "Magyarországi polonisztika" (Polonistyka na Węgrzech), "Helikon Világirodalmi Figyelő" 1974.

³ Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu uroczystości ukaże się w najbliższym zeszycie "Studia Slavica".

Doc. dr hab. Lajos Hopp
(tłum. mgr Jerzy Snopek)

Polonistyka na Uniwersytecie im. L. Kossutha
w Debreczynie

Rok 1979 jest dla polonistyki na Uniwersytecie im. Lájosa Kossutha w Debreczynie datą szczególną: obchodzi ona pięciolecie istnienia jako kierunku, promując jednocześnie pierwszych absolwentów.

Filologia polska na uniwersytecie debreczyńskim jest kierunkiem A, tzn. preferowanym, i w dwukierunkowym systemie studiów na Węgrzech - tym, do którego dobiera się "parę". Do tej pory dobierano do polonistyki filologię węgierską i rosyjską, od roku akad. 1979/80 wybór poszerzono o historię i kulturoznawstwo.